

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2012 сыл
Атырдыах ыйын
22 күнэ
Сэрэдэ № 108
(10700)

1935 сыл алтынны 5
күнгүр төрүттэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

БЭБЭҤЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Ис дьыала отделын начальнига Р.А. Седалищев иһитиннэригинэн, икки баһаар, биер сураҕа суох сүтүү, үс уору, биер наркотической вещество былдыаммытын о.д.а тахсыбытын эттэ. Ааспыт нэдиэлэҕэ буолбут отчуокка улууспутугар баһаар, буруйу оноруу элбээбитин бэлиэтээбиттэр.

Ис дьыала отделын начальнигин 1 солбуйааччытынан П.А. Сокольников аһаммытын туһунан бирикээс тахсыбыт. РФ ис дьыалагын министирити-бэтигэр сурук барбыт. Ол сурук түмүгүнэн, табылынаҕына сыл бүтүүтэ Горнай уонна Нам улуустарын ис дьыалагын араарыахтара.

Баһаарнай сулуоспа сайлааччыта И.В. Колпашиков ааспыт нэдиэлэҕэ Нам киинигэр С. Платонова уулуссаҕа турар чааһынай дьыаҕа уоту сэрэҕэ суох туттууттан баһаар буолбутун иһитиннэрдэ. Умайыккүлэттэн саҕаламмыт, баһаарнай сулуоспа үлэһиттэрэ көмигэр кэлэн умуруорбуттар. Онон дьыаҕа быһааммыт курдук. Атырдыах ыйын 22 күнүгэр Нам улуунугар баһаарнай сулуоспа үлэһиттэрин спартакиада тахсыбыт. Манна илин энэр уонна киин улуустартан хамаанда-далар кэлэн 6 спортивнай уонна бэйэлэрин идэлэригэр аһаммыт 6 көрүнгө күрэхтэһиэхтэрэ.

ОГПН сайлааччыта Н.А. Парников үөрэх тэрилтэлэрин дьыаһынын-уоттарын үлэһиттэр туруктарын бэрэбиэркэлээбиттэрин иһитиннэрдэ. Ол курдук, былаан быһыытынан 26 оскуола, 24 оҕо саада, 6 эбии үөрэх тэрилтэлэрин көрбүттэр.

„Намкоммунтеплогэнерго“ АО сайлааччыта Н.В. Игнатев кыстыкка бэлэмнэни үлэтэ ыһтыла турарын иһитиннэрдэ уонна „камитер кирибит киһи“ дьин баҕа санаатын эттэ.

Сайынны сынһалан түмүктэммитинэн, атырдыах ыйын 15 күнүгэр 25 лааҕыр үлэлээн бүппүт. Роспотребнадзор салаатынан үөрэх тэрилтэлэрин тутуу ыһтыллар. 16 оскуола бэрэбиэркэлэммит. Ол гыннан баран, оскуола үлэһиттэрэ медесмотрдарын ситэ бара иликтэр. Сүрүн биричиинэ — балыһаҕа уочарат олус элбэх.

ТХУ сайлааччыта В.Г. Алексеев иһитиннэригинэн, атырдыах ыйын 16 күнүгэр туругунан Нам улуунун үрдүнэн 20091 т. о.э. 54,5% от оттоммут. Чурапчыттан 6 нэһилиэк отчуттара дуогабардаһан оттуу сылдьаллар. Отгоруун ууга былдыаппыттартан докумуон хомуллан хоромньу аабыллыбыт. Бүгүнгү туругунан 3 мөл. 660-тан тахса тыһ. солк. хоромньу тахсыбыт. Докумуон хомуллан, чопчуланан СР тыатын хаһаайыстыбатын министиритибэтигэр кириэҕэ. Соторутаатыҕа РФ ТХУ министирэ Н.В. Федоров кэла сылдьан хоромньулаахтарга РФ-ттан көмө баар буолуобун эппит.

Өрүс уута халааннаан
Арыы, кытыл тимирдэ.
Алаас сирбит курааннаан
Аһынкаҕа былдыанна.

Онно эбии күөх тыабыт
Улуус айы умайда.
Үрүң күммүт халлаанна
Өһөхтөнө кытарда.

Оппут отой үүммэтэ,
Мэччирэнмит мэллйдэ.
Адаар муостаах дьылҕата
Саха дьонун аймаата.

Сүөһү аһын бэлэмн
Үрдүк былаас дьүһүлэстэ.
Окко буттүһүн туарга
Ил Дархаммыт ыһыгарда.

Илин энэр улуустар
Суһал көмө ыһылар.
Кэбээһинэн, Бүлүүнэн
Көһөн оттуур буоллулар.

Ыһырыыны ыһынан,
Саха ааттаах турунна.
Улаханньын-кыралыын
Ходуһаҕа тарбанна.

ЭРЭНЭБИН

Киһипэлэммит оттору
Массыһаҕа тиэйдилэр,
Устар ааллар өрүһү
Туоратарга турдулар.

Сорудаҕы толоро
Тулар-турбат ыһыста...
Эрэнэбин «Норуот күүһэ —
Көмүөл күүһэ» буолуобар!

Андрей КОБЯКОВ

ТАҕАРА «СҮӨҮНҮ ОТУНАН АҔАТЫҢ» ДИЭН АЙБЫТА

I. Күөх-күөх оту ыһах, сылгы 15-20% кыраны сиер уонна доруобуйата тупсар. Элбэҕи сизэтэҕинэ истэрэ ыалдьар кыһын — хаампат буолан.

II. Күөх оту сиер ыһах үүтэ элбиер 20-30% уонна үүтүн хаачыстыбата тупсар.

III. Күөх оту сиер сүөһү эмис буолар, этин хаачыстыбата тупсар, күөххэ үктэнэригэр сениэлээх буолар.

IV. Күөх оту сизэтин күһүн сүөһүнү, сылгыны уотан ыйааһынын үрдэтэн баран идэһэ онгостолоро. Хаамтарбакка хаайан туран.

Бу барыта былдьыр үөрэҕэ суох өбүгэлэригэр дьаһаныллар. Ол аата от хаачыстыбатын тупсарыны өбүгэлэригэр биллэрлэр уонна сатыыллар. От хаачыстыбатын күн оту уонна ардах буортулуур. Оту охсон баран итиигэ-кураанна 2-3 хонук сытыараат мунһааллар, бугулу 2-3 хоннороот от саайын булаатын кытта кэбиһэллэр. От наһаа улахан уонна үрдүк буолара, түһэ дьиппиэ уонна уһун отунан соломо сарай курдук түстээн ардах хоппот онгороллоро, 20-40 тонналаах оту кэбиһэллэр. Хаһан да кэбиһиллээх оту үрдүн-түһүн барытын ыһаҕа, саастыгынан быһан кэрчиктээн, кэмнээн оту тиэйэллэр уонна сааһыары от хаһаатыгар симэллэрэ, кыһын от кыбытыгар сүөкүүлэрэ. Бу наһаа үлэлээх эрээри өлгөм аһы биэрэрэ. Ол иһин сүөһү аһа (үүтэ, этэ) тылыгар дьин этэллэрэ. Бу дьин ис хоһоонноох этии уонна дьаһаныны этэ.

Оттон билигин:

I. Ыйы ыйдаан охсуллубут оту хонууга сытыаран баран кэбиһэллэр, ардыгар субууттан.

II. Мунһууллубут от лэкээлэрин ардах, күн уота сизэбитин кэннэ кэбиһэллэр.

III. Оту 2-2,5 т гыннан кэбиһэллэр (кыһын тракторынан тиэйэргэ чэпчэтии — барыыстаах).

Бу кэбиһиллээх оту ардах курдары түһэр уонна сытытар, олох да мөлтөх туруктаах от хааллаҕа ол. Баҕар, ол иһин буолуо, ТХМ саҕа министирэ Слепцов этэн турар: «От дьин сүөһү куртаҕын толорорго эрэ наада» дьин. Ону истэн кэлэй-битим, бу дьон комбикормунан, моркуобунан, дьаабылканан аһатан үүтү-эти элбэтэр сорукутаах үлэлээхтииллэр. Ону мин омсуолаабаппын. Хантан билиэхтэрэй, биер салаа оту быһа тарпатах эдэр дьону ТХМ министирэ онгороллорун кэннэ. Тыа сиригэр эһэргэ тиэрдэн эрэллэр.

«Ыһах үүтэ тылыгар» дьин 2008 сыллаахха «Кыымна» суруйбуһун туора-маары да соттолор таһаарбыт этилэр, эһиэтин ыһтатыһам ойоһуугар К.С. Оконешников дьин «специалист» түүһүктээх оту кэллэҕинэ быраһыллар» дьибит. Ону ардахтан, күн уотуттан харыстыыр туһунан ахтыбатах, ол аата оту аахайбат, «сүөһү куртаҕын эрэ толорорго» дьин сүөһүнү отунан аһатар эбит. Чэ, ити хааллын. Оннооҕор буолуох учуонайдарбыт, доктордарбыт, профессордарбыт кыһамматтар. Оконешников оҕоһоос киһи өйдүө суоһун сөп.

2009 с. Президент Штыров-

ка «Что на языке у скотины, то и получишь взамен» дьин оту хайдах харайар туһунан суруйбутум. Биһиги чиновниктарбыт үөһэттэн «баалкылата иликтэринэ» манньык проблемаҕа тарбанан да көрбөттөр дьин санаан суруйбутум. Ону өйдөөн бастаан «Энгиэли» хаһыат «От үчүгэй, ас дэлэй, ночоот эмиэ элбэх» дьин, онтон «Кыым» хаһыат «Норуот улуу муударастарынан салайтарыахха» дьин В. Степанов комментарийдан суруйбута тахсыбыта.

Бу суруйуулар ууга суруйбут курдук болломтоҕо ыһыллыбатахтара, эһиэттэр халымааргы, буоллун-хааллын дьин тахсыбатахтара. «Энгиэли» хаһыакка 2011 сылга «Тыа сиригэр ким өрө тардыаҕай?» дьин ыһтатыһабын таһаарбытара, ону «Кыымна» бэчээттэтиэхпин баҕарарым. Хойутуу иликкэ сахабыт ыһаҕын, сылгытын өрө тардыабын, аһаанын элбэтиэҕин. Нууччаларга «Гольна выдумку хитра» дьин мин сөбүлүүр муударасынан салайтаран тыа дьону тардыһып, от хаһааларын бэйэҕит да тутта сатаан.

От үчүгэйиттэн барыыс кирэрин арифметиканы билэр киһи бэйэҕэ да аһан таһаарар. Сиер, аһыыр, астыыр туһунан суруйуу элбэх, отгон сүөһүнү күөх отунан аһатыы туһунан ким да ахтыбат. Биодобавка комбикорм аайы баар уонна эти буортулуур, наһаа сыаналаах, бу харчыны ууга кутуу, биетэр «уос-тиис» салаһар киитэрэ.

В.Н. РОМАНОВ,
үлэ ветерана, Нам с.

Ыйыт-хоруйдуубут Тел: 41-3-32, 41-4-96

Л.Я. Жирков, Көбөкөн олохтооҕо:

— Көбөкөнгө почта үлэлээбэт, почтальон атырдыах ыйын ортотугар дьэри уопускаҕа барбыт, онон хаһыаты таспаттар. Этингнээх ардахха линия алдыанан радио, телевизор үлэлээбэт. Хаһыаптытын хаһан таһар буолалларый, радио, телевизор хаһан үлэлиирый?

Л.Д. Бесчетнова, СР УФС Среднененскэй почтамт ОСП Намнааҕы ОПС начальнига:

— Көбөкөн почтатын начальнига Петрова Л.В. бу сыллааҕы графиганын от ыйын 12 күнүттэн уопускаҕа барытынан уонна Среднененскэй почтамт бастах кэмгэ солбук үлэһиттэри ыһаҕынан сибээстээн, почта сабыллан турбута. Нэһилиэнньэттэн

элбэх үгсүү кирибитинэн, тустаах төлөбүрдэр бириэмэтигэр ааспаттарынан Нам почтатын начальнига салалтаҕа сурук түһэрбитим түмүгэр, бу дьыл атырдыах ыйын 2 күнүттэн солбук үлэһити ылан почта бигэргитиллибит режиминэн үлэлиитурар. Ыраах сытар нэһиликтэр дьаһалталарын кытары почта таһытылар сөбүлэһии сурук баарын үрдүнэн Көбөкөн нэһилигин дьаһалтата почтаны бириэмэтигэр ылан испэт.

Улуус баһылыгын э.т. Н.В. Слепцов ааспыт нэдиэлэҕэ Искраҕа саҕа тутулла турар оскуоланы көрбүт, Таастаахха саҕа тутулубут оскуолаҕа сылдьыбыт. Бу нэдиэлэҕэ 1-кы №-дээх „Солнышко“ оҕо саадын сыбаайата түһэрин эттэ.

Бу күһүн улууспут 12 нэһиликтэригэр баһылыгы, депутаттары талар быыбардар ыһтыллыахтара. Ол чэрчитинэн ааспыт чэпиэргэ Никольскайга, Хатын Арыыга, бээтинсэҕэ Үөдэйгэ кандидаттары өйүүр тэрээһиннэр ыһтыллыбыттар. Үөдэйгэ 91 киһи кыттыыны ыһтыллыттан 90 —тан тахса % үлэли олоһор баһылыктарын С.В. Ядреевы өйүүллэрин биллэрбиттэр. Ити курдук атырдыах ыйын 21 күнүттэн атын нэһиликтэргэ, оттон улууспут киинигэр атырдыах ыйын 23 күнүгэр ыһтыллыа.

Лесхоз директора М.В. Мордосов иһитиннэригинэн. быйылы сылга 13 баһаар буолбута бэлиэтэммит. Бүгүнгү туругунан баһаар суох.

Балаһан ыйын 1 күнүгэр СР президентэ Е.А. Борисов, СР правительствотын председателэ Ю.С. Куприянов, правительство председатели солбуйааччы Ф.В. Габышева 2 Хомуस्ताахха тутулубут саҕа оскуолаҕа кэллэрэ күүтүллэр. Маны таһынан, Н. В. Слепцов алтынны саҕатыгар саҕа поликлиника арыллыыта буоларын үөрүүлээх сонун быһыытынан иһитиннэрдэ.

Атырдыах ыйын 22 күнэ — РФ Государственной булааһын күнэ. Бу күнгэ олоһуран дьаһалталар, тэрилтэлэр булаахтарын сангардалларыгар соруахтаһанна.

Бэлиэтэннэ М. ПЕТРОВА

СОРУДАХ ТУОЛУОХТААХ

Атырдыах ыйын 20 күнүгэр туругунан оттооһун хаамытын билиһиннэрэбит: Үөдэй нэһилиэгэ — 2480 т (80,2 %), I Хомуस्ताах — 1705 т (64,7 %), Партизан — 1028 т (45 %), Никольская — 930 т (62 %), Хамаҕатта — 1799 т (68,9 %) онорбуттар. Хатын Арыы — 3885 т (70 %), Бетүг — 1390 т (67,4 %), Модуг — 1588 т (50,5 %), Хатырык — 1100 т оту (51,1 %), Маймаҕа — 156 т (35,5 %), Түбэ — 938 т (53,5 %), Арбын — 681 т (76,4 %), Көбөкөн — 1020 т (86,1 %), Фрунзе — 276 т (64 %), II Хомуस्ताах — 840 т (35 %), Искра — 544 т (93 %), Таастаах — 757 т (63,6 %), Салбан — 1180 т (73,7 %), Ленскэй нэһилиэгэ 1174 т (83,7 %) оттоммуттар. Онон улуус үрдүнэн 23476 т оту кэбиһэн соруудах 63,7 % толоруллубут.

Улууспутугар оттуу сылдьар илин энэр мобильнай биригээдэлэр атырдыах ыйын 16 күнүгэр көрдөрүүлэрэ: Мэнэ-Хаҕалас Бүтэйдэбиттэн сылдьар биригээдэ Таастаах нэһилиэгэр 200 га сир, Төнүлү отчуттара I Хомуस्ताахха Кэҥкэмэҕэ 50 га охсубуттар, Салбанна Чурапчы улуунун Сылан нэһилиэгин биригээдэтэ — 340 га, Үөдэйгэ Хадаар «Сүүрэн» ТХПК — 174 га, «Хадаар» ТХПК — 70 га, Хоптоно — Никольскайга 80 га сир охсубуттар. Барыта 914 га сир оттообуттар.

Л. НОВГОРОВА

Санааны — аһаастык!

Оттон биһиэхэ бэйэбитигэр хайдаһый? Республикабытыгар, улуустарбытыгар, нэһиликтэрбитигэр? Холобура, улуустар, нэһиликтэр дьоннорун өйдөрө-санаалара уратылаһар дуу суох дуу. Ханнык улууэ дьоно ордук көхтөөхтөрү эбэтэр мөлтөөхтөрү? Бэйэбит улууспун иһигэр, нэһиликтэрбитигэр хайдахпытый? Төһө сөпкө дьаһанан олоробутуй, тугу систибит дуу, туохха хотторду-бут дуу? Арааһа боппуруостары итинник сытыы соустук туруорар кэмнэр кэллилэр.

Уопсайынан аһаас уопастыба, ол аата итэҕэс-быһаас аһаастык ырытыллар сирин сайдар суола сөптөөх буолар эбит. Холобура, биһиги сайдыылаах омуктар диэн ааттыыр дойдуларбытыгар сырыттаһытына сөҕөбүт-махтайбыт. Дьининэн, биһиги кинилэртэн туох уратылаахпытый? Кинилэр аһаас буоланнар, итэҕэстэрин-быһаастарын барытын ырытыһан ыраатаннар, билгин айаннаан иһэр суолларыгар эрэ көннөрүүнү киллэрэлэр. Оттон биһиги бүтүн уопастыбанан онук өйгө-санаага тийиэхпит ыраах быһыылаах. Арай аһыах буолан кэспэтигэ «тыыммытын» таһаарыт. Итэҕэһи итэҕэс диір хайдах эрэ бэйэҕэ ночооттоох буолуох курдук уонна буолар даһын. Ол эрэн ситэри аһыла иликпитинэ ол атын омуктар сайдыылаах олохторугар тийиэхпит суога.

Бүгүн дьининэн ханнык да салааны ыллахха, киһи астына-

ИТЭҔЭС-БЫҺАБАС АҺАБАСТЫК ЭТИММИЭХТЭЭХ

Кэники кэмнэ дьон матырыйаалынай өттүнэн урукку кэмнэртэн балачча кыабыран, олох тупсан иһэр курдук. Ол эрэн хайдах эрэ син биір уопастыба сайдарыгар сөптөөх суолу тутуста диір сөбө суох. Диригиник ылан көрөр буоллахха, өйбүтүнэн-санаабытынан сэбискэй кэмнэртэн кур бэйэбит улаханник кубулдуйбакка олоробут. Билгин даһын, дьэ туох уларыһый буолар диэн бары былаас туох дириин кэтэһэбит. Президенти иньэ диэтэ, манник диэтэ диэн буолар. Хайдах эрэ «үөһэтэн», туох эрэ уураабы ылыһнахтарына балаһыаньа көнөн кэлиэн курдук саныбыт. Онтуктабыт тобо эрэ баһарбыт хоту булбат. Олохтутун тупсарый, бастатан туран, биһигиттэн бэйэбиттэн саһаланаар эбит. Уопастыба хайдаһый да былааһа онук буолар диэн бөлөһүктэр сөпкө этэллэр. Ол эбэтэр уопастыба дьонун өйгө-санаага хайдаһый да кини олобо онук. Ол айылға сокуона. Арасыйыаһа 20-тэн таһса сьл хайдах суолунан сайдарбыт мөккүөргэ туран даһаны, чопчу «маньыга ордук эбит» диэн өйдөбүлгэ кэлэтибит. Ити бүтүн Арасыйыа үрдүнэн. Оттон убаластарга, республикаларга эмиэ бүтүүн биір хартыһа эбитэ дуу эбэтэр сорох сиргэ өй-санаа уларыһан эрэрэ буолуо дуу?

ра суох. Доруобуя харыстабыла мөлтөх туруктааһын балыһа диэни өһөйөн көрөтөх да киһи сэрэйэрэ буолуо эрэри, ол туһунан сыһаа-халты саһаран аны эмтэнэр кыһалға кэллэһинэ туоратыахтара диэн куттанан саһарбатах көнө. Үөрэрири салаата бүтүн Арасыйыа үрдүнэн кириитикэлэнэр курдук да ол туһунан миэстэтигэр аһаастык араатарды үөрэнэр эбэтэр оҕо саадыгар сьлдьар оҕолоох эбэтэр ити эйгэҕэ үлэлиир буоллаһхына эмиэ табыллыбат. Быраабы харыстыыр уорганнар быраабы оччо харыстыыр буолбатахтар эрэри, аны ол туһунан аһаастык саһаран «киирэн биэриэххин» сөп.

Былаас мөлтөбө көстөн турар суол эрэри бары кэриэтэ бюджеткэ үлэлээн-хамнаан олонорон тулуйаргар тийэһин. Ити курдук эргиччи «кэбис, мин

эмиэ тобо ороостохпунуй» диэн хаачча күрүөтэ. Ити курдук өйбүт-санаабыт баайылаах олонорон хайдах даһаны бүтүн уопастыбанан «тобо маньыгый, тобо оннугуй, мань көннөрүөххэ, ону тупсарыаһа» диір кыахпыт суох. Онон туох да буолтун иһин кыраттан да буоллар саһалаан аһаастык санаабытын этэ, сөбүлэбэтэхпитин биллэрэ олоноро үөрэнэр кэмнэрит кэллилэр.

Итэҕэс этиллэр буолаһына көннөрүллэрэ өйдөнөр. Холобура, тугу эмэ онороргор эбэтэр гынаргар өрүү таппаккын. Ону көннөрөн элбөхтэ эрөйдөнөһүн. Элбөхтэ сыһан киһи сыспат буолар. Уопастыба эмиэ ол курдук. Бэйэтэ тугу сыспытын таһытын ырыта сьлдьахтаах. Оччо итэҕэһин көннөрүөр.

Сотору үгүс нэһиликтэргэ быыбардар ытытыллыахта-

ра. Бүгүн күнүнэн быыбар аһардас былааһы эрэ былдыһыга кубулуйда. Былааһы ылан «тойон» буолан тус бэйэм балаһыаньабын тупсарыаһа диэн. Кандидаты өйөөчүлэр үксүгэр эмиэ дуоһунаска тигистэрин энгин диэн өйүнэн-санаанан салайтараллар. Онук санаалаах былааска кэлбит дьонтон туһа таһыбатын көрөн олоробут.

Дьининэн, быыбар олох сайдытын көрүүгэ биір санаалаахтар күрэхтэрэ буолуохтаах. Дьин-чахчы норуот ылынар үлэтин ыгыттаһына, бэйэһин таһымнаах салайааччы быһыытын көрдөрдөххүнэ, ол буолуохтаах салайааччы барыһа диэн. Араас маһынаасыйаларынан бэйэҥ матырийаалынай интэриэскин тупсарый буолбатах. Быыбар кэмигэр итэҕэһи-быһаһаны аһаастык ырыты-

аһа наада. Кандидаттар дьону кытта элбэхтик көрсөн уонна дебаттарга элбэхтик киірсэн бэйэлэрин көрүүлэрин дьонго билиһинэриэхтээхтэр.

Аны быыбар кэнниттэн утарыта турсуубут олох ааспат адыһаһа. Ол эмиэ бэйэбит таһыммыт кыратыттан. Оно олимпийскай ооньуулартан холобура ылыаһа наада. Хайдахтаах курдук сирөйдэрин-характары, мундуларын тобута сыһыһан баран онноһор балыырдьааһа даһаны судьуйалааһын кэнниттэн күрэх бүттэһинэ бэйэ-бэйэлэригэр ыгыктабылы биллэрэн куустуһан ылааларый? Киһи көрөн сөһөр, астынар. Биһиги эмиэ кыайтарыны тулуйан өскө туппат таһымна тийэ сьтыаһа наада.

Холобура, быыбар кэнниттэн кыайыт киһи кыайтарыгытары ыһыран эйэ остуолугар олордуохтаах. Ол, биллэн турар, чьһинэй эрэ быыбардар ытытыллар түбэлтэлэригэр кыаллар суол. Быыбарга былааһы, дуоһунаһы туһанан онон-манан кирири дьону баттааһын буолар. Төһө даһаны билгин Арасыйыаһа онук кэм буоллар, биһиги онук быраабылаһы туһунан олоһор, бэйэ бэйэ-битигэр киһилии сыһыаннаһа үөрэһиһин. Оччо эрэ сыһа туох эрэ биір санааһа кэлиитэ майгыһыһы үөскүөһэ. Кураанах тылыһан «түмсүөһүн», «сомолоһуоһун» диі сатааһын кэлиэн кураанах лаһсыргга кубулуйан эрэр.

Ф. КОЛЕСОВ,
Нам сэл.

В продолжение темы...

В советское время, детям (и не только) показывали веселый мультфильм о том, как жили два соседа, которых звали «ОХ» и «АХ». Один с присказкой «Ох! Жизнь всё хуже и хуже!», другой «Ах! Какой прекрасный день!». Ну, и жили соответственно. А прочитав статью Л. Уваровской в улусной газете «Энсиэли» от 02 июня 2012 г. хочется воскликнуть: «О-о-о-ох! Как один молодой подающий надежды корреспондент может собрать столько ... «СПТУ-2 учишься на два!»... в одной статье? Может, как Масюк – кто ищет плохое, к тому плохое и пристает? Я понимаю, для того чтобы наш улус, наши наслега, Графский Берег развивались, стали краше, нужные и критические статьи – но не такие же беспросветные!

Между тем, если бы Л. Уваровская в статье упомянула, что на Графском Берегу проживают 810 человек, а из истории:

В 1886 г. - генерал – губернатор Восточной Сибири Алексей Павлович Игнатьев, начал знакомство с Намским улусом с местности, позднее названным «Графский Берег»;

1941 г. – 1945 г. – мобилизованные 4 улусов отправлялись с Графского Берега на фронт Великой Отечественной войны, и для многих это был последний берег малой родины, который они видели в своей короткой жизни;

1942 г. - начало строительства затона для судов Северо – Якутского речного пароходства Главного Управления Северного морского пути при Совете Народных Комиссаров СССР, сотни рабочих зимуют и живут в землянках;

1943 г. – все продукты, крупногабаритные грузы Намского улуса, в навигацию начинают возводить на склады Графского Берега;

1945 г. - открылась Затонская средняя школа на 130 мест;

1947 г. – открывается двухэтажная участковая амбулатория, позднее реорганизованная в инфекционное отделение;

1952 г. – одним из первых в Намском улусе открывается детский сад

1955 г. - объединённые в

единую электрическую сеть населенные пункты Апшаны, Намцы, Крест – Кытыл, Никольцы, Кысыл Деревня, Бютей – Юрдя, Тумул, Столбы начали обеспечиваться электроэнергией от дизельная электростанции Графского Берега;

1961 г. – СМУ «Мелиоводстрой»;

содержит ФАП и двух медработников, администрация Намского улуса совместно с администрацией МО «Хатын – Арынский наслег» сумели отреставрировать заброшенное здание электростанции, организовать работу молодёжного культурного центра «Самородок», почты России. В 2010 г., после паводка,

ства, безысходности, зависти телевизионной мишуре?

Несколько слов о наших графских. Как поётся в песне нашей Мальцевой Анны ...Народ здесь очень простой, веселый и заводной...и не нами сказано - в Намском улусе только 3 национальности – якуты, русские и графские. Вот графские и жи-

дей угостить на славу.

В каком либо селе одна улица ставит поселковый концерт или поочередно встречают Новый год друг у друга? А мы встречаем.

С любовью к Графскому Берегу связана и замена открытых алюминиевых проводов по всему поселку на новые изолированные, теперь даже в сильные ветра провода не переключаются и свет не отключается от коротких замыканий. Это генеральный директор ЦЭС, вспомнив детские годы, воспользовался служебным положением.

А военком РС (Я) отремонтировал класс, в котором учился в первом классе. Генеральный директор «Колми» подарил школе УАЗ – фургон, генеральный директор «КопирТехСервис» - отремонтировал трактор – в память о школьных годах в Графском Береге.

Этот список графских приколов или материального выражения уважения, любви Графскому Берегу можно продолжить. Но кроме чисто материальных ценностей, есть и духовное начало, объединяющее любящих свою малую родину графских, аппановских, намских и жителей других населённых пунктов нашего улуса, это надежда на лучшее, помогает всем нам становиться более сильными, добрее, преодолевать трудности, неприятности жизненных передряг. А когда о твоей малой родине говорят с оттенком безысходности – это всегда больно и неприятно.

Истина, что родителей и родину не выбирают, остаётся истиной. И Графский Берег у нас не беленький и пушистый, а как сама жизнь имеет все краски радуги, но это – наша Родина.

Ни в какой мере не вмешиваясь в творческий процесс корреспондента, всё же, хотелось бы высказать корреспонденту пожелание – при продолжении рубрики «Хайдах олордугут, ыаллар?» о других наслегах, улусе, нам хотелось бы читать не только об «Охе».

А. ХРИСТОФОРОВ,
депутат Улусного Совета
депутатов от МО «Хатын – Арынский наслег»

От редакции: Без комментариев...

ЖИЛИ - БЫЛИ «ОХ» И «АХ»

1963 г. – на базе затона парохозяйства открывается СПТУ № 2;

1964 г. – на базе сварочной мастерской СПТУ – 2, организована лаборатория института физико-технических проблем Севера Якутского филиала Сибирского отделения Академии наук СССР, может некоторые недруги изменили своё мнение – одним добром стало больше, а сами графские подражали, отремонтировали бы свои заборы, подмели улицы, осознав какие люди жили до них, как они умели достигать поставленных целей, пошли бы искать работу.

Да, с развалом Советского Союза и у нас много изменений. Но профессиональный лицей № 2 (СПТУ № 2) продолжает успешно обучать юношей и девушек со всех улусов республики, работает и общеобразовательная школа, и детский сад. Улусное управление здравоохранения

сразу 16 семей въехали в новые дома квартала «АЛРОСА», отремонтированы все социальные объекты, 15 многоквартирных домов, в 2013 г. дополнительно откроется новый детский сад. И работы продолжаются. Частный магазин наших же земляков под честное слово отпускает недорогие товары. Другой предприниматель торгует в Намцах, есть и таксисты, и строители, и мастера на все руки – не все графские ждут манны небесной, по сравнению, средний процент работающих даже выше чем во многих других наслегах. Совершенно прав Е. Акимбетов – кто хочет работать, тот находит.

Для того, чтобы не увидеть этого – надо уподобиться «масюку». Увидела пьяного – вся Якутия пьёт беспробудно, про Графский Берег кто-то брякнул, что это пьяный берег – значит там обитель безработицы, пьян-

вём, выживаем, как можем. Это срез нашего общества, которое не вдруг, не завтра, но каждый день меняется. А в какую сторону – зависит от каждого из нас, от газетной статьи в том числе.

Кто-нибудь из ваших знакомых откажется от бесплатного государственного сертификата на новую жилплощадь в любом регионе России, только не в Графском Береге? А графские отказались – выбрали свой Графский, и уже на свои деньги, строя дом на Графском Берегу.

Другой срез. Во время паводка утонула бы корова, но ей успели выпустить кровь. Хозяин окликает проплывающих на лодке друзей – плывите сюда – мясо во-о-о-о! Действительно, плачь не плачь, жалуйся не жалуйся, корова не оживёт, а чтобы мясо не пропало (ведь во время паводка сидим и без электричества и без газа), хотя бы друзей, сосе-

ГКУ «Центр занятости населения Намского улуса» предлагает следующие виды курсового обучения для безработных граждан на базе АУ ДО РС (Я) Намский учебный центр «Эрэл».

№	Профессия	Начало обучения	Срок обучения
1	Изготовитель художественных изделий из бересты	01.09.2012	1 месяц
2	Оператор ЭВМ	01.10.2012	1 месяц
3	Парикмахер	01.10.2012	3 месяца
4	Повар	01.10.2012	3 месяца
5	Изготовитель художественных изделий из лозы	01.10.2012	1 месяц
Для женщин, находящихся в отпуске по уходу за ребенком до 3 лет			
6	Оператор ЭВМ	01.10.2012	1 месяц

Запись на обучение производится у инспекторов ЦЗН. Не упустите возможность получить новую профессию, не выезжая за пределы улуса!

ВАКАНСИИ ЦЕНТРА ЗАНЯТОСТИ

Профессия	Количество вакансий	Заработная плата	Предприятие
Вакансии для квалифицированных рабочих кадров			
Водитель категории «В»	1	по договору	ИП Дьячковская, м-н «Север»
Водитель категории «С»	1	сдельная	ООО «Быйан»
Водитель категории «Е»	1	сдельная	ООО «Быйан»
Кассир	1	5800	ООО «Айан-Транс»
Кассир	1	15000	Магазин «Меркурий»
Кондитер	1	7000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Механик	1	14000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Повар	1	8000	ООО «Айан-Транс»
Почтальон	1	9000	Намский ф-л УФСФС (Я)
Продавец	1	15000	Магазин «Меркурий»
Слесарь-сантехник	1	16000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Тракторист	1	8000	КФК «Бэстэж»
Оператор ЭВМ	1	7000	ГБУ РС (Я) «Намская ЦРБ»
Вакансии для неквалифицированных рабочих кадров			
Дояр	1	15000	ООО «Бетон»
Мойщик посуды	1	8000	ООО «Айан-Транс»
Скотник	1	17000	ООО «Бетон»
Скотник	4	15000	ООО «Эт-Ас»
Строжай	1	5000	ООО «Айан-Транс»
Вакансии для ИТР и служащих			
Бухгалтер	1	11000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Главный бухгалтер	1	20000	ООО «Эт-Ас»
Ветеринарный врач	2	20000	ГБУ «Управление ветеринарии Намского улуса с ВИЛ»
Ветеринарный фельдшер	1	15000	ГБУ «Управление ветеринарии Намского улуса с ВИЛ»
Воспитатель общедетской	1	17000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Врач-офтальмолог	1	15325	ГБУ РС (Я) «Намская ЦРБ»
Зоотехник	1	20000	ООО «Эт-Ас»
Логопед	1	15000	Детский сад №7 «Чуораанчык» (с. Едейцы)
Музыковед-ль	1	10000	Детский сад №7 «Тулдукчаан» (с. Намцы)
Программист	1	20392	ООО «Намкоммунтепелознерго»
Программист	1	14000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Психолог	1	12000	Кобьянская СОШ
Секретарь-машинистка	1	12000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Секретарь учебной части	1	15000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова
Спец-ст сельского хоз.	2	17000	Управление сельского хозяйства Намского улуса (с. Едейцы, с. Тастак)
Судебный пристав	1	25000	Намский РОСП
Учитель русского языка и литературы	1	17000	Салбанская СОШ
Учитель математики	1	13000	Кобьянская СОШ
Учитель химии	1	17000	Салбанская СОШ
Учитель информатики	1	15000	Хатырская СОШ
Учитель начальных классов	1	13000	Кобьянская СОШ
Учитель музыки	1	15000	Хатырская СОШ
Учитель физкультуры	1	10000	Детский сад №7 «Тулдукчаан» (с. Намцы)
Учитель физкультуры	1	15000	Хатырская СОШ
Фармацевт	1	3932(оклад)	ГБУ РС (Я) «Намская ЦРБ»
Фельдшер	5	11595	ГБУ РС (Я) «Намская ЦРБ»
Экономист	1	17000	АУ РС (Я) СПО Намский педагогический колледж им. И.Е. Винокурова

В случае переезда безработных граждан из одного населенного пункта в другой либо за пределы улуса с целью трудоустройства по договору с ЦЗН возможно возмещение транспортных расходов и расходов на найм жилья. Предложение действительно в августе и сентябре 2012 г.

Уважаемые члены и сторонники партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ», активисты общественных организаций, руководители предприятий и организаций, ветераны и жители с. Намцы МО «Ленский наслег»!

Приглашаем Вас на предварительные народные голосования (праймериз) по определению кандидатур для последующего их выдвижения от партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ» и общероссийского народного фронта (ОНФ) в составе списков кандидатов на должности главы и депутатов в орган местного самоуправления МО «Ленский наслег».

Время проведения: 23 августа 2012 года с 14:00 часов. При себе иметь паспорт.

Место проведения: кинотеатр «Сардана», Исполком партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ»

БИЛЛЭРИИЛЭР

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Касьянова, 27, площадью 2000 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Касьянова, 21/1, площадью 2400 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Т. Монастыревой, 16 А, площадью 1200 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

Из земель сельскохозяйственного назначения, находящихся на территории следующих муниципальных образований:

* Хомустанский 1-й наслег, с. Кысыл-Сыр, ур. Еленту, площадью 6,5 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Салбанская, 2Ж, площадью 900 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Новобольшинская, 1/7, площадью 1200 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Бригада квалифицированных рабочих со своей техникой и оборудованием **выполнит любые бетонные работы** по устройству ленточных фундаментов (под строительство жилых домов), проездов, площадок, тротуаров из своего материала и материала заказчика.

Тел. 89142270622

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

БЫЙКАА ОҢОНУ КЫРБААБЫТТАР

Ааспыт нэдиэлэҕэ 5 киһи кырбаммыт, 3 оруу тахсыбыт, 2 баһаар бэлиэтэммит, 1 киһи сүтэн баран аҕыйах хонугунан көстүбүт. Атырдык ыйын 14 күнүгэр гр-ка С-ы күнүс 1 ч. гр-н Н. кырбаабыт. Бу күн Түбэҕэ гр. М. кырбанан медицинской көмөҕө наадыбыт. Нам селотугар атырдык ыйын 15 күнүгэр гр-ка Д., оттон атырдык ыйын 16 күнүгэр гр-ка С. кырбанан эт-хаан эчэйиитин ылбыттар. 16.08.2012 с. Хатырык ФАП-быгар 2010 сыллаах төрүөх оҕо кырбанан балыһаҕа кирибит. Барытыгар бэрэбиэркэ ытыллар.

Атырдык ыйын 14 к. биллэрбитэринэн Нам с. баар ОАО „АЛЬФАБАНК“ -тан гр-ка Н. атын киһи аатыттан 72000 солк. суумаҕа кредит онотторон масьянныктаабыт. Икки суол быйылаана тахсыбыт, биригэр Никольский нэһилиэгэр сүөһүнү тоҕо көшпүттэр. Атырдык ыйын 17 к. 1 Хомустаах нэһилиэгэр күнүс 2 ч. саҕана күүһүлээһин тахсыбыт. Бу күн Граф Биергэр өрүскэ гр-н С. ууга былдыаммыт. Атырдык ыйын 19 к. Дьокуускай-Нам суолугар Марха олохтоохторуттан көлөшүнүэ маарынньыр от былдыаммыт. ГАИ 423 транспорты бэрэбиэркэлээбит, 95 боротукул толорбут, ол иһигэр 1 итирик туруктаах суоппар тутуллубут, стоянкаҕа 9 массына туруоруллубут.

К сведению глав муниципальных образований, индивидуальных предпринимателей, глав крестьянских хозяйств.

Управление Пенсионного фонда в Намском улусе сообщает, что в соответствии с п.3 ч.5.1 ст.18 Федерального закона от 24.07.2009 № 212-ФЗ «О страховых взносах в Пенсионный фонд Российской Федерации, Фонд социального страхования Российской Федерации, Федеральный фонд обязательного медицинского страхования» при отсутствии банка плательщика страховых взносов – физические лица могут уплачивать страховые взносы через кассу местной администрации. В этом случае местная администрация обязана:

- принимать денежные средства в счет уплаты страховых взносов, правильно и своевременно перечислять их в бюджет Пенсионного фонда РФ на соответствующий счет Федерального казначейства по каждому плательщику страховых взносов. При этом плата за прием денежных средств не взимается;
- вести учет принятых в счет уплаты страховых взносов и перечисленных денежных средств в бюджет Пенсионного фонда РФ по каждому плательщику страховых взносов;
- выдавать при приеме денежных средств плательщикам страховых взносов квитанции, подтверждающие прием этих денежных средств;
- представлять в Управление ПФР документы, подтверждающие прием от плательщиков страховых взносов – физических лиц денежных средств в счет уплаты страховых взносов и их перечисление в бюджет Пенсионного фонда РФ.

Денежные средства, принятые местной администрацией от плательщика страховых взносов – физического лица в наличной форме, в течение пяти дней со дня их приема подлежат внесению в банк или организацию федеральной почтовой связи для их перечисления в бюджет Пенсионного фонда РФ на соответствующий счет Федерального казначейства.

По всем вопросам обращаться в Управление в отдел персонализированного учета, телефон 42-390.

Управление пенсионного фонда в Намском улусе

Продаю участок 759 кв.м по адресу 13 км Намского тракта за 600 т.р. Участок сухой, ровный, асфальтовая дорога, в собственности.
Тел. 89243660713

Хамаҕаттаҕа чааһынай дьиэ куортамга бэриллэр.
Тел. 89142270212

Намга Чернышевскаяй уулуссаҕа турар 3 хостоох, толору хаачылылылаах дьиэни атылыбыт эбэтэр чааһынай дьиэҕэ атастаһабыт.
Тел. 89142231196

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Продаю УАЗ-Хантер 2006 г.в., бензин-газ, карбюратор, багаж.
Тел. 89246612815, 89644203750

Считать недействительным утерянное пенсионное удостоверение 007656 на имя Стрекаловской Светланы Егоровны.

Москваҕа мини-гостиница үлэлиир (сууксаҕа 800 солк.).
Тел. 89191002074

Считать недействительным утерянное водительское удостоверение серии № 14 ЕР 431856, выданный 19.04.06 г. Намским ОГА на имя Яковлева Ивана Ивановича.

<p>Күндү, таптыыр эдиийбит СИВЦЕВА Варвара Петровна б.д. атырдык ыйын 17 күнүгэр күн сириттэн барытын бары аймактарбытыгар, билэр дьоммутугар диригник курутуйан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Бырааттара, балта, кийинтэрэ, күтүөттэрэ, сизн бырааттара, балтылара</p>	<p>Күндү ийэбит, эбэбит, Никольская олохтооҕо КЛИМОВСКАЯ Вера Николаевна уһун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытын бары аймактарбытыгар, билэр дьоммутугар диригник курутуйан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Кыргыттара, уолаттара, сизнэрэ, күтүөттэрэ</p>
<p>«Хатын Арыс нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, нэһилиэк ветераннарын сэбиэтэ, общественноһа, Нам салиэннэтин олохтооҕо, үлэ ветерана СИВЦЕВА Варвара Петровна уһун, ыарахан ыарыттан ыалдьан күн сириттэн барытын быраатыгар, «Кыһа» бааһынай хаһаайыстыба салайааччытыгар Сивцев Юрий Алексеевичка, бары аймактарыгар, билэр дьонугар дириг курутубаммытын тиздэбит.</p>	<p>Күндү, тапталлаах эбэбит, хос эбэбит, Үөдэй олохтооҕо, тыыл ветерана ОБУТОВА Изабелла Ивановна б.д. атырдык ыйын 17 күнүгэр 83 сааһыгар ыараханкы ыалдьан олохтон туораабытын бары аймактарбытыгар, билэр дьоммутугар диригник курутуйан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Кыһа Татыана Николаевна, күтүөтэ Григорий Николаевич, сизнэрэ Дьокуускайтан, Намтан Парниковтар, Бүлүттэн Нионовтар</p>
<p>«Сайдам» ХЭТ, «Байдам» ПО коллектива, кырдыабастарын сэбиэтэ өр сылларга райпоһа үлэлээбит потребкооперация туйгуна, үлэ ветерана СИВЦЕВА Варвара Петровна күн сириттэн туораабытынан оболоругар, сизнэрэгэр, аймактарыгар уонна чугас дьонноругар дириг курутубаммытын тиздэбит.</p>	<p>Администрация, профком и коллектив МБОУ «Намская средняя общеобразовательная школа № 2» выражает глубокое соболезнование учителю технологии Федотовой Лене Егоровне, всем родным и близким по поводу кончины любимой матери, бабушки, ветерана труда и тыла, Матери-Героини КОЧКИНОЙ Марины Саввичны. Скорбим вместе с вами.</p>

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;** бухгалтерия — **41141;** факс — **41141;** редакционной- издательской ситим — **41332**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнаяй сулууһа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьиэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэр хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республикага, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылынна, таһылынна уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис **Көҕүл сыананан атылылар Индекс — 54889.** Тираһа — 1634 Бэчээкэ илии баттанытын графика — 12:00 ч. 21.08.2012 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 21.08.2012 с.